

فعالیت

شرکت هرمزگان در ابتدای سال ۱۳۹۰ تجهیزاتی را به قیمت تمام شده ۱۸،۰۰۰،۰۰۰ ریال خریداری نمود، این شرکت از دارایی مذکور در سالهای ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۲ استفاده و استهلاک آن را محاسبه کرد، ولی در سال ۱۳۹۳ به دلایلی فقط ۲ ماه آخر از این دارایی استفاده کرد، اگر ارزش اسقاط دارایی و عمر مفید آن به ترتیب ۵ سال و ۳،۰۰۰،۰۰۰ ریال و روش محاسبه استهلاک خط مستقیم باشد، استهلاک دارایی در سال ۹۳ چند ریال است؟

فعالیت

مدت باقیمانده از عمر مفید تجهیزات شرکت هرمزگان را بنویسید.

مخارج بعد از تحصیل دارایی‌های ثابت مشهود:

امکان دارد مؤسسه بعد از تحصیل دارایی‌های ثابت، مبالغی را در ارتباط با این دارایی‌ها پرداخت نماید.

هزینه‌های بعد از تحصیل دارایی‌های ثابت به دو دسته زیر تقسیم می‌شوند:

(الف) تعمیرات جزئی:

مخارجی از قبیل تعمیرات عادی که منافع حاصل از خدمات دارایی را افزایش نداده و برای حفظ دارایی در وضعیت عادی صورت می‌گیرد، به عنوان هزینه‌های جاری ثبت می‌شود، مانند تعویض لاستیک و سایط نقلیه، تعمیر جزئی ساختمان مؤسسه و غیره.

(ب) تعمیرات اساسی (مخارج سرمایه‌ای):

مخارجی مانند تعویض و بهسازی که به افزایش ظرفیت و کارایی، افزایش عمر مفید و بهبود اساسی در کیفیت محصول یا کاهش بهای تمام شده محصول تولیدی توسط دارایی منجر می‌گردد به عنوان تعمیرات اساسی به حساب دارایی مربوطه منظور و این مخارج از طریق استهلاک به دوره‌های آتی مورد استفاده سرشکن می‌شود.

نحوه مستهلك نمودن تعمیرات اساسی:

طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم، مخارج مربوط به تعمیر اساسی دارایی در زمان انجام هزینه به ارزش دفتری دارایی اضافه و در طی باقیمانده عمر مفید دارایی، قابل استهلاک خواهد بود. مخارج مربوط به تعمیر اساسی دارایی‌های ثابت که پس از پایان عمر مفید دارایی انجام می‌شود، در سال انجام مخارج، قابل استهلاک است.

مثال:

اطلاعات زیر مربوط به شرکت «خلیج فارس» در دست است:

بهای تمام شده ماشین‌آلات در تاریخ ۱۳۹۲/۱/۱ (تاریخ خرید)

۱۰ سال

۱۵،۰۰۰،۰۰۰

خط مستقیم

عمر مفید دارایی

مانده استهلاک انباسته تا پایان سال ۱۳۹۴

روش استهلاک

صندوق سند استهلاک اموال

شرکت در ابتدای سال ۱۳۹۵ مبلغ ۷،۰۰۰،۰۰۰ ریال بابت تعمیرات اساسی ماشین‌آلات از حساب جاری پرداخت نمود، این تعمیرات باعث افزایش کارایی این دارایی شده است.
مطلوب است:

الف) ثبت پرداخت بابت تعمیرات اساسی در سند حسابداری

ب) ثبت استهلاک دارایی در پایان سال ۱۳۹۵

ردیف	کد حساب	شرح	شناختی	شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱/۱
ردیف	کد حساب	شرح	شناختی	شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱/۱
		ماشین‌آلات	بستانکار (ریال)	شناختی
		موجودی نقد - بانک	بدهکار (ریال)	شناختی
		جمع: هفت میلیون ریال		
		شرح سند: پرداخت بابت تعمیرات اساسی ماشین‌آلات		
		تنظیم کننده: تأیید کننده: تصویب کننده:		

محاسبه هزینه استهلاک در سال ۱۳۹۵:

$$\begin{array}{rcl}
 & 50,000,000 & \text{بهای تمام شده ماشین‌آلات} \\
 & + 7,000,000 & \text{+ تعمیرات اساسی} \\
 & \hline
 & 57,000,000 & \text{بهای تمام شده جدید} \\
 & (15,000,000) & \text{کسر می‌شود: استهلاک ابانته} \\
 & \hline
 & 42,000,000 & \text{ارزش دفتری (مبنای محاسبه استهلاک)} \\
 & \hline
 & 7 & \text{÷ عمر مفید باقیمانده} \\
 & \hline
 & 6,000,000 & \text{هزینه استهلاک سالانه}
 \end{array}$$

ردیف	کد حساب	شرح	شناختی	شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰
ردیف	کد حساب	شرح	شناختی	شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰
		هزینه استهلاک ماشین‌آلات	بستانکار (ریال)	شناختی
		استهلاک ابانته ماشین‌آلات	بدهکار (ریال)	شناختی
		جمع: شش میلیون ریال		
		شرح سند: استهلاک ماشین‌آلات در سال ۱۳۹۵		
		تنظیم کننده: تأیید کننده: تصویب کننده:		

لیست دارایی‌های ثابت و مشخصات آن

صورت برداری از دارایی‌های ثابت به منظور مشخص کردن وضعیت دارایی ثابت شرکت از نظر کمی و کیفی تنظیم می‌گردد، فرم صورت برداری از دارایی‌های ثابت با توجه به نوع دارایی ثابت، شکل‌های متفاوتی دارد، یک نمونه از این فرم‌ها به صورت زیر ارائه شده است:

لیست صورت برداری دارایی ثابت									
..... شرکت									
فرم صورت برداری اموال									
واحد: ..... لغایت				تاریخ صورت برداری				مشخصات اموال	
وضعیت		محل استقرار زمان مشاهده				سریال فنی	مشخصات اموال		ردیف:
۴	۳	۲	۱	نام مسئول نگهداری	کد	قسمت	شرح	پلاک	
									۱
									۲
									۳
									۴
									۵
مدیر امور مالی				رئیس اداره حسابداری مدیریت				کارشناس مسئول امین اموال	
نام و نام خانوادگی				نام و نام خانوادگی				نام و نام خانوادگی	
امضاء				امضاء				امضاء	
۴- اسقاط		۳- مازاد				۲- قابل استفاده		۱- نو	

افرادی که فرم بالا را تکمیل می‌کنند باید اطلاعات دقیق مربوط به اموال را در آن ذکر نمایند، پس از پایان صورت برداری و بررسی آن، رئیس اداره اموال در مورد دارایی‌های ثابت مشاهده نشده گزارشی را تهیه می‌کند، همچنین دارایی‌های مازاد باید به بخش‌هایی که نیاز دارند ارسال گردد، دارایی‌هایی که نیاز به تعمیر دارند، باید پیگیری‌های لازم برای تعمیر آنها صورت گیرد و درنهایت در خصوص دارایی اسقاطی تصمیمات لازم اخذ شود.

مسائل پایان فصل

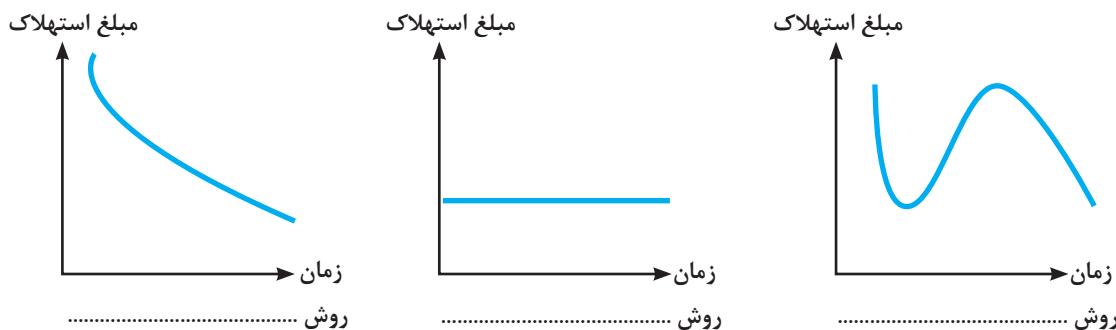
۱ آیا مؤسسه‌ای می‌تواند در هر سال از یک روش خاص برای محاسبه استهلاک دارایی استفاده کند و روش استهلاک را تغییر دهد؟ دلیل آن را بیان کنید.

بحث کنید

۲ اگر مؤسسه‌ای برای انجام کارهای اداری خود اقدام به خرید یک دستگاه رایانه به ارزش ۲۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال نمود که شامل صفحه کلید، صفحه نمایش، موس، اسپیکر، کیس و غیره، استهلاک رایانه باید یکجا محاسبه گردد یا استهلاک هر قطعه به طور جداگانه محاسبه می‌گردد؟

هر یک از نمودارهای زیر مربوط به کدام روش استهلاک است؟

فعالیت

بهای تمام شده یک دارایی در شرکت سبزوار ۴۸،۰۰۰،۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۱۵ سال و فاقد ارزش اسقاط است، اگر روش محاسبه استهلاک آن مجموع سال‌ها باشد.
مبلغ استهلاک دارایی در هر یک از سال‌های زیر را محاسبه نمایید:

فعالیت

سال اول ..... سال ششم ..... سال دوازدهم ..... سال پانزدهم .....

کار عملی ۱۸

شرکت گلستان اثاثه‌ای را به بهای تمام شده ۱۶۰،۰۰۰ ریال خریداری نمود، ارزش اسقاط دارایی پس از ۵ سال معادل ۱۰۰،۰۰۰ ریال است.
مطلوب است:

تنظیم جدول استهلاک اثاثه در طی عمر مفید براساس روش‌های زیر:

- ۱ خط مستقیم
- ۲ مجموع سال‌ها
- ۳ نزولی با نرخ مضاعف

کار عملی ۱۹

در ابتدای سال ۱۳۹۵ شرکت اهواز یک دستگاه ماشین آلات به مشخصات زیر خریداری نمود:
بهای تمام شده ۳۸۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال - ارزش اسقاط ۲۰،۰۰۰،۰۰۰
برآورد عمر مفید:

بر حسب سال: ۸ سال

بر حسب ساعت کار کرد ۹۰،۰۰۰ ساعت

بر حسب میزان تولید ۷۲،۰۰۰ واحد

مطلوب است:

محاسبه مبلغ استهلاک ماشین آلات در پایان سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ بر اساس هر یک از روش های زیر:

(الف) خط مستقیم

(ب) مانده نزولی با نرخ٪ ۱۲

(ج) مجموع سالهای

(د) نزولی با نرخ مضاعف

(ه) ساعت کار کرد با فرض اینکه ساعت کار کرد دارایی در سال های مذکور به ترتیب ۱۴،۰۰۰ و ۱۱،۵۰۰ ساعت است.

(و) میزان تولید با فرض اینکه مقدار تولید دارایی در سال های مذکور به ترتیب ۱۰،۵۰۰ و ۹،۸۰۰ واحد است.

کار عملی ۲۰

اطلاعات زیر مربوط به اولین سال بهره برداری از دارایی های ثابت شرکت اراک است، به جای علامت سؤال گزینه مناسب را بنویسید.

نام دارایی	بهای تمام شده	عمر مفید	ارزش اسقاط	روش محاسبه استهلاک	ماه های بهره برداری	نرخ استهلاک	مبلغ استهلاک
سرخانه	۱۲،۰۰۰،۰۰۰	۱۰	صفر	خط مستقیم	۵	-	؟
ژنراتور	۴۵،۰۰۰،۰۰۰	-	صفر	مانده نزولی	۸	% ۱۲	؟
موتور سیکلت	؟	۱۰	۵۰۰،۰۰۰	خط مستقیم	۹	-	۴۱۲،۵۰۰
حق التأليف	۶۰۲۰،۰۰۰	؟	صفر	خط مستقیم	۱۲	-	۱،۵۵۰،۰۰۰
اثاثه اداری	۷۴۰۰،۰۰۰	۶	۴۰۰،۰۰۰	مجموع سالهای	۹	-	؟

کار عملی ۲۱

با مراجعه به کتاب همراه هنرجو، نحوه محاسبه استهلاک دارایی‌های زیر را بر اساس ماده ۱۴۹ مالیات‌های مستقیم تعیین نمایید.

نرخ / مدت	روش محاسبه استهلاک	نام دارایی
		چمن طبیعی
		چمن مصنوعی
		شتر مرغ
		اثاثیه هتل‌ها
		پمپ‌های سانتریفیوژ
		وانت بار

کار عملی ۲۲

اطلاعات زیر مربوط به دارایی‌های ثابت شرکت البرز در سال ۱۳۹۵ می‌باشد.
مانده دارایی‌ها در ابتدای دوره:

نام دارایی	بهای تمام شده	ارزش اسقاط	عمر مفید	روش استهلاک	مانده استهلاک انباسته
ساختمان آجری	۱۲۰۰۰۰،۰۰۰	صفرا	۱۵	خط مستقیم	۲۰۰۰۰،۰۰۰
ماشین‌آلات	۸۰۰۰۰،۰۰۰	صفرا	-	نزوی با نرخ ۱۵٪	۱۳۰۷۰۰،۰۰۰

رویدادهای طی سال ۱۳۹۵:

تاریخ ۱۳۹۵/۲/۱۸: خرید یک دستگاه وسایط نقلیه به بهای تمام شده ۶۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال و پرداخت وجه آن پس از محاسبه مالیات بر ارزش افزوده از حساب جاری شرکت، عمر مفید دارایی ۱۰ سال و ارزش اسقاط آن صفر و براساس روش خط مستقیم مستهلك می‌شود.

تاریخ ۱۳۹۵/۴/۲: خرید یک دستگاه ساختمان فلزی به ارزش ۳۸۰،۰۰۰ ریال و پرداخت ۴۰٪ بهای ساختمان از حساب جاری و بابت مابقی قرار شد ۶ ماه دیگر پرداخت شود، همچنین شرکت بابت حق کمیسیون بنگاه ۳۸۰،۰۰۰ ریال است که با احتساب مالیات از حساب صندوق شرکت پرداخت شد. روش محاسبه استهلاک خط مستقیم و عمر مفید آن ۲۵ سال بوده و ارزش اسقاط دارایی صفر می‌باشد.

تاریخ ۱۳۹۵/۷/۱۷: خرید یک دستگاه تست اسکناس معادل ۱۰۳۰۰،۰۰۰ ریال از یک فروشنده‌ای که در سامانه مالیات بر ارزش افزوده ثبت نام نکرده است. وجه فاکتور از حساب جاری پرداخت گردید. ارزش اسقاط دارایی ۱۰۰،۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۵ سال و روش‌های محاسبه استهلاک، خط مستقیم است.

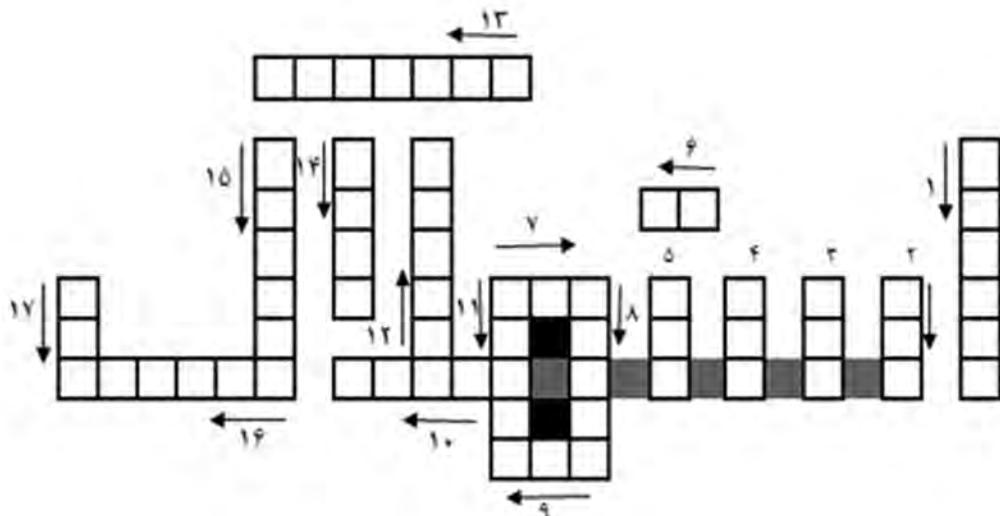
مطلوب است:

محاسبه استهلاک دارایی‌های شرکت البرز در سال ۱۳۹۵ و تکمیل جدول زیر.

شرکت البرز														شرح اقلام دارایی
ارزش دفتری	استهلاک انباشته							بهای تمام شده						
مانده پایان سال مالی (نقل به ترازنامه)	مانده پایان دوره	مانده بین اقلام دارایی‌ها	انتقالات فروش رفته	استهلاک دارایی‌های فروش رفته	استهلاک سال جاری	مانده اول دوره	مانده آخر دوره	انتقالات دارایی‌ها	بین اقلام دارایی‌ها	دسته بندی فروش رفته طی دوره	دسته بندی خریداری شده طی دوره	مانده اول دوره	مانده طی دوره	
														ساختمان
														ماشین آلات
														وسایط نقلیه
														اثاثه و منصوبات
														جمع کل

کار عملی ۲۳

جدول زیر را با توجه به اطلاعات ذکر شده تکمیل نمایید.

- ۱ عمر مفید و ارزش اسقاط به صورت ..... تعیین می‌گردد.
- ۲ هنگامی که مانده ارزش دفتری دارایی به کمتر از ..... درصد بهای تمام شده دارایی برسد، کل مانده ارزش دفتری در سال بعد یکجا قابل استهلاک است.
- ۳ برای محاسبه استهلاک طبق قانون مالیات‌های مستقیم، ارزش اسقاط دارایی معادل ..... در نظر گرفته می‌شود.
- ۴ از دلایل بهای تمام شده دارایی ثابت می‌باشد.
- ۵ دارایی، منابع اقتصادی واحد اقتصادی هستند که دارای منافع ..... باشد.
- ۶ اگر عمر مفید اثاثه‌ای ۴ سال باشد، مجموع سنتوات آن معادل ..... است.
- ۷ از دلایل محاسبه استهلاک دارایی‌های ثابت می‌باشد.
- ۸ محاسبه استهلاک برای رعایت کدام یک از اصول حسابداری صورت می‌گیرد.
- ۹ از فراورده‌های نفت است.
- ۱۰ اختصاص یک کد یا شناسه خاصی به یک دارایی برای کنترل مؤثر آن در یک واحد اقتصادی.
- ۱۱ به فضایی گفته می‌شود که براساس یک سیستم طبقه‌بندی صحیح، اموال یک واحد اقتصادی در آن نگهداری می‌شود.
- ۱۲ یکی از منابع طبیعی که دارای ارزش بالایی است.
- ۱۳ استهلاک در لغت به معنای ..... است.
- ۱۴ از دارایی ثابت مشهود که استهلاک پذیر نیست.
- ۱۵ استهلاک در این روش براساس مقدار محصول تولید شده و ساعات فعالیت محاسبه می‌شود.
- ۱۶ از اجزای معادله حسابداری است.
- ۱۷ معمولاً منابع طبیعی به عنوان دارایی‌های ..... شونده شناخته می‌شوند.

ارزشیابی شایستگی صدور سند استهلاک اموال (دارایی‌های ثابت)

شرح کار:

- ۱ آشنایی با جدول استهلاک موضوع ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم (آشنایی با روش‌های استهلاک)
- ۲ توانایی محاسبه استهلاک موضوع ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم
- ۳ توانایی تهیه و تنظیم جدول استهلاک دارایی‌ها
- ۴ توانایی صدور سند حسابرسی استهلاک دارایی‌ها
- ۵ آشنایی با ارزش دفتری و قیمت تمام شده دارایی
- ۶ تنظیم کارت اموال (قیمت خرید، ارزش اسقاط، عمر مفید روش استهلاک و ...)
- ۷ توانایی ثبت استهلاک در کارت دارایی
- ۸ تهیه لیست دارایی‌های ثابت

استاندارد عملکرد: صدور سند استهلاک اموال (دارایی‌های ثابت) براساس قانون مالیات‌های مستقیم و استانداردهای حسابداری، آیین نامه‌های داخلی و استناد خرید اموال

شاخص‌ها:

- ۱ تنظیم کارت اموال
- ۲ تعیین روش استهلاک دارایی‌های ثابت
- ۳ محاسبه استهلاک دارایی‌های ثابت
- ۴ صدور سند حسابداری استهلاک دارایی‌های ثابت
- ۵ ثبت استهلاک در کارت اموال
- ۶ تهیه لیست دارایی‌های ثابت

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

شرط: میز و صندلی اداری - ملزومات اداری

ابزار و تجهیزات: ابزار و تجهیزات: کامپیوتر - پرینتر - نرم افزار - اتاق کار - ماشین حساب - جدول محاسبه استهلاک در قانون مالیات‌های مستقیم جهت محاسبه استهلاک - کارت اموال - لیست اموال دارایی

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳ نمره هنرجو
۱	تنظیم کارت اموال	۱
۲	تعیین روش استهلاک دارایی‌های ثابت	۲
۳	تعیین روش استهلاک دارایی‌های ثابت	۱
۴	صدور سند حسابداری استهلاک دارایی‌های ثابت	۱
۵	ثبت استهلاک در کارت اموال	۱
۶	تهیه لیست دارایی‌های ثابت	۱
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیستمحیطی و نگرش		۲
میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

۳ فصل

صدور اسناد کنارگذاری و فروش دارایی ثابت

دارایی‌های ثابت، دارایی‌هایی هستند که شرکت در راستای اجرای فعالیت‌های خود خریداری و در طی چند سال مورد استفاده قرار می‌دهد، در زمانی که دارایی ثابت توانایی برآوردن نیازهای شرکت را نداشته باشد، یا بنا بر دلایلی؛ از جمله کاهش کیفیت محصولات تولیدی، شرکت اقدام به برکناری یا فروش آن به اشخاص دیگر می‌کند، حسابداران باید ضمن بررسی کامل بودن کلیه مستندات مربوط به برکناری یا فروش دارایی ثابت، توانایی ثبت و صدور سند حسابداری را در این خصوص داشته باشند.

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءِ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيمَةً وَأَرْزُقُوهُمْ فِيهَا وَأَكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا

و اموال خود را که خداوند آن را وسیله قوام [ازندگی] شما قرار داده به سفیهان مدهید و [لی] از [اعواید] آن به ایشان بخورانید و آنان را پوشاند و با آنان سخنی پسندیده بگویید.

(سوره نسا، آیه ۵)

مقدمه

- آیا می‌دانید یک حسابدار در زمان کنارگذاری یا فروش یک دارایی ثابت چه مدارک و مستنداتی را بررسی می‌کند؟
- آیا می‌دانید سود و زیان ناشی از کنارگذاری یا فروش یک دارایی ثابت چگونه محاسبه می‌شود؟
- صدور سند حسابداری در زمان فروش یا کنارگذاری دارایی ثابت به چه صورت انجام می‌پذیرد؟
- صدور سند حسابداری خروج دارایی‌های امانی نزد شرکت چگونه انجام می‌پذیرد؟

استاندارد عملکرد

توانایی صدور سند حسابداری کنارگذاری دارایی ثابت براساس مدارک و اسناد مثبته طبق استانداردهای حسابداری و آئین‌نامه‌های داخلی

شاخصه‌هایی که در این فصل کسب می‌کنید:

۱ کنترل اسناد و مدارک کنارگذاری دارایی ثابت

۲ محاسبه سود و زیان فروش دارایی‌های ثابت

۳ صدور سند حسابداری کنارگذاری دارایی‌های ثابت

۴ صدور سند خروج دارایی امانی نزد شرکت

فعالیت

چه تفاوتی بین مخارج جاری و مخارج سرمایه‌ای دارایی ثابت وجود دارد؟

پس از خرید دارایی ثابت و استفاده از آن، مخارجی برای حفظ شرایط فعلی دارایی یا بهبود شرایط فعلی انجام می‌گیرد، مخارج پس از تحصیل دارایی ثابت یا به عنوان مخارج جاری تلقی می‌گردد (هزینه) یا به عنوان مخارج سرمایه‌ای (دارایی) در نظر گرفته می‌شود.

فعالیت

آژانس مسافرتی «اردبیل» دارای چندین اتمبیل بین شهری است و با استفاده از آنها اقدام به جابه‌جایی مسافر بین شهرهای مختلف می‌کند. در طی سال مالی منتهی به ۳۰ اسفندماه ۱۳۹۵، شرکت اقدام به انجام مخارجی به شرح زیر کرده است. تعیین کنید که کدام یک از مخارج به عنوان دارایی و کدام یک به عنوان هزینه در دفاتر شناسایی می‌شود.

- ۱ خرید یک دستگاه وسیله نقلیه جهت گسترش فعالیت؛
- ۲ تعویض لاستیک و برف پاک کن؛
- ۳ تعویض اتاق وسیله نقلیه؛
- ۴ خرید بنزین برای وسایل نقلیه؛
- ۵ تعمیر اساسی موتور یکی از وسایل نقلیه؛

مخارج جاری	مخارج سرمایه‌ای	شرح
*	*	- خرید یک دستگاه وسیله نقلیه باری جهت گسترش فعالیت
*	*	- تعویض لاستیک و برف پاک کن
		- تعویض اتاق وسیله نقلیه
		- تعویض روغن وسایل نقلیه
		- تعمیر اساسی موتور یکی از وسایل نقلیه
		- خرید بنزین برای وسایل نقلیه

فعالیت

شرکت «سمنان» در ابتدای سال ۱۳۹۳ اقدام به خرید ماشین‌آلات تولید منسوجات به مبلغ ۲۴۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال به صورت نقدی کرده است. روش استهلاک خط مستقیم، عمر مفید ماشین‌آلات مذکور ۸ سال و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است. در ابتدای سال ۱۳۹۵ شرکت اقدام به تعمیر دارایی مذکور به مبلغ ۲۳،۰۰۰،۰۰۰ ریال نمود که عمر مفید دارایی را یک سال افزایش داد.

مطلوب است:

ثبت حسابداری مربوط به خرید دارایی ثابت، هزینه استهلاک سال‌های ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۵، هزینه تعمیرات اساسی دارایی ثابت.

ثبت خرید ماشین آلات

شماره صفحه دفتر روزنامه:	.....	شماره سند:	
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند :	
ردیف	کد حساب	شرح	
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء	
			جمع:
			شرح سند:
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:	

ثبت هزینه استهلاک سال ۱۳۹۳

شماره صفحه دفتر روزنامه:	.....	شماره سند:	
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند :	
ردیف	کد حساب	شرح	
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء	
			جمع:
			شرح سند:
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:	

ثبت هزینه استهلاک سال ۱۳۹۴

شماره صفحه دفتر روزنامه:	.....	شماره سند:	
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند :	
ردیف	کد حساب	شرح	
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء	
			جمع:
			شرح سند:
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:	

ثبت هزینه تعمیرات اساسی

شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد صفحات:			شرکت..... سند حسابداری	شماره سند: تاریخ سند :
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء	شرح	ردیف کد حساب
				جمع:
				شرح سند:
				تنظیم کننده:
				تأیید کننده:
				تصویب کننده:

ثبت هزینه استهلاک سال ۱۳۹۵

به نظر شما چگونه یک حسابدار می‌تواند مخارج جاری و سرمایه‌ای را از هم تفکیک کند؟ در این خصوص، یا کمک هنرآموز بحث کنید.

فعالیت

ممولاً شرکت‌ها آئین‌نامه‌ای تحت عنوان آئین‌نامه تفکیک مخارج جاری از سرمایه‌ای در اختیار دارند. در این آئین‌نامه، مبلغی به عنوان مبنا در نظر گرفته می‌شود و مخارج کمتر از آن مبلغ به عنوان مخارج جاری و مخارج بیشتر از آن مبلغ به عنوان مخارج سرمایه‌ای، تقاضه می‌گردد.

شرکت «ایران» اقدام به خرید یک دستگاه خودرو به صورت نقدی طی چک شماره ۱۵۶۷۲۱ به مبلغ ۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال در ابتدای سال ۱۳۹۵ کرده است. در طی ماه اول سال ۱۳۹۵ مخارج شرکت در خصوص وسیله نقلیه مذکور به میزان ۱۰،۸۰۰،۰۰۰ ریال هزینه بنزین و ۴۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال برای تعمیر اساسی موتور بوده است که به صورت نقدی پرداخت شده‌اند. سند حسابداری را بدون اعمال مالات ب ارزش افزوده صادر کنید.

فَعَالِتْ

سند حسابداری خرید یک دستگاه خودرو

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت.....	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند :
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء
۲۲۰،۰۰۰،۰۰۰	۲۲۰،۰۰۰،۰۰۰	
۲۲۰،۰۰۰،۰۰۰	۲۲۰،۰۰۰،۰۰۰	موجودی نقد
جمع: دویست و بیست میلیون ریال		
شرح سند: صدور چک شماره ۱۵۶۷۲۱ بانک .... جهت خرید یک دستگاه خودرو		
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

سند حسابداری پرداخت هزینه سوخت

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت.....	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند :
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء
۱۰،۸۰۰،۰۰۰	۱۰،۸۰۰،۰۰۰	
۱۰،۸۰۰،۰۰۰	۱۰،۸۰۰،۰۰۰	موجودی نقد
جمع: ده میلیون و هشتصد هزار ریال		
شرح سند: پرداخت جهت هزینه سوخت طی فروردین ماه		
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

سند حسابداری تعمیر اساسی موتور

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت.....	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند :
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء
۴۵،۰۰۰،۰۰۰	۴۵،۰۰۰،۰۰۰	
۴۵،۰۰۰،۰۰۰	۴۵،۰۰۰،۰۰۰	موجودی نقد
جمع: چهل و پنج میلیون ریال		
شرح سند: پرداخت بابت تعمیر اساسی موتور ماشین		
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

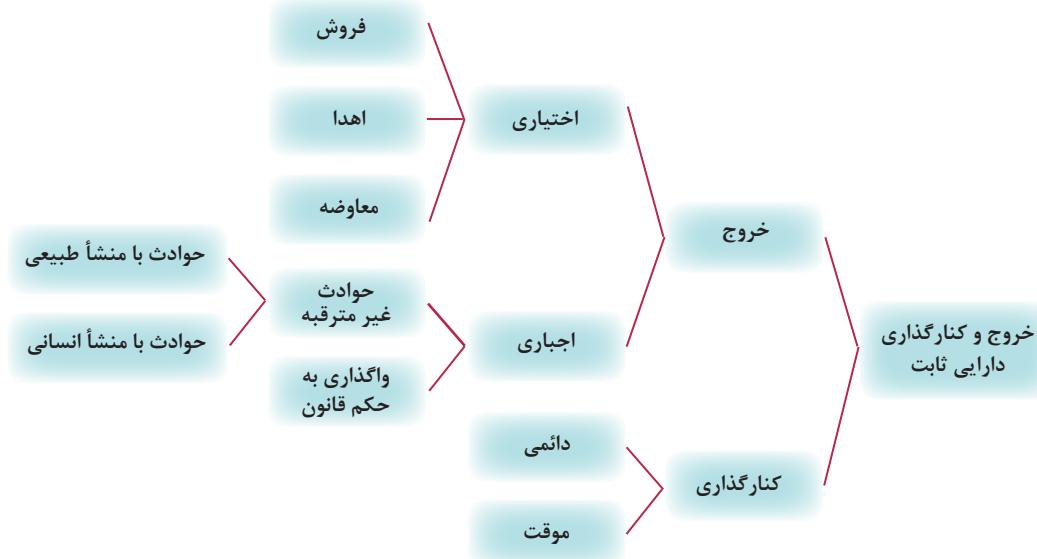
صدور اسناد کنارگذاری و فروش دارایی ثابت

فعالیت

شرکت «کرمان» در تاریخ ۱۳۹۴/۰۱/۱۰ اقدام به خرید ماشین آلات تولیدی به مبلغ ۵۰۰۰۰ ریال نمود. طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم استهلاک دارایی مذکور ۱۰ سال و براساس روش خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است. مطلوب است:

- (الف) محاسبه میزان استهلاک دارایی مذکور برای سال ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵؛
- (ب) محاسبه استهلاک انباشته شرکت در پایان سال ۱۳۹۵؛
- (ج) چه تفاوتی بین هزینه استهلاک و استهلاک انباشته وجود دارد؟
- (د) محاسبه ارزش دفتری دارایی ثابت در انتهای سال ۱۳۹۵.

خروج و کنارگذاری دارایی ثابت

فعالیت

چه عواملی باعث کنارگذاری دارایی‌های ثابت شرکت می‌شود؟

دارایی‌های ثابت شرکت‌ها در طول عمر مفید خود ممکن است با مواردی مانند: فروش، تعویض، آتش‌سوزی، سرقت و ... مواجه شوند. این موارد سبب خروج و حذف حساب‌های مربوطه از دفاتر می‌شود.

فعالیت

خروج و کنارگذاری دارایی ثابت در شرکت‌ها بر چه مبنایی صورت می‌گیرد؟

با توجه به ارزش اموالی که شرکت قصد برکناری آنها را دارد، تصمیم‌گیری در خصوص برکناری اموال ممکن است توسط اشخاص مختلفی صورت گیرد، شرکت‌ها عموماً دارای آیین‌نامه معاملاتی هستند که بر آن اساس معاملات را غالباً در سه گروه معاملات جزئی، معاملات متوسط و معاملات بزرگ طبقه‌بندی می‌کنند. عموماً برای معاملات جزئی مدیران رده پایین و برای معاملات میانی مدیران رده بالا و برای معاملات بزرگ هیئت مدیره تصمیم‌گیری خواهد کرد.

فعالیت

چه مستنداتی برای کنارگذاری دارایی ثابت لازم است؟

برای کنارگذاری دارایی ثابت، ضمن داشتن مجوز کنارگذاری دارایی ثابت، باید جهت تکمیل برگ کنارگذاری دارایی ثابت اقدام کرد، در زیر نمونه‌ای از مجوز فروش دارایی ثابت و برگ فروش دارایی ثابت آمده است.

<u>مجوز فروش دارایی‌ها</u>					
خواهشمند است با فروش دارایی‌های مندرج در جدول زیر موافقت فرمایید.					
وضعیت مورد تأیید	توضیحات	محل استقرار	مسئول نگهدارش	مشخصات دارایی	
				شماره پلاک	عنوان
امضای مجاز:		تأییدکننده:		تهریه کننده:	

<u>برگ فروش دارایی ثابت</u>		
شماره:	عنوان دارایی:	شماره پلاک دارایی:
شماره:	ذخیره استهلاک:	قیمت تمام شده:
تاریخ:		مبلغ فروش:
		شرح:
		نام خریدار:
	تاریخ سند موقت:	شماره سند موقت:
	تصویب کننده:	تأییدکننده:
	مهر واحد:	درج در کارت اموال:

در زمان خروج دارایی ثابت به هر دلیل، حسابدار وظیفه دارد ضمن جمعآوری کلیه مستندات و مدارک مربوط به فروش یا کنارگذاری دارایی ثابت، اقدام به صدور سند حسابداری نماید.
صرف نظر از نوع خروج دارایی ثابت، حسابدار باید مانده استهلاک انباشته مربوط را تا تاریخ خروج دارایی ثابت بهنگام نماید و ثبت حسابداری را در همان زمان در دفاتر انجام دهد.

ارزشیابی

				ردیف	شاخص‌های مورد ارزیابی
نظر هنرآموز	خودارزیابی هنرجو	ناموفق	موفق		
ناموفق	موفق	ناموفق	موفق		
				۱	حضور به موقع در کلاس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط
				۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)
				۳	شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری
				۴	پاسخ صحیح به سوالات مطرح شده در کلاس و استدلال آنها
				۵	ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی
				۶	شناسایی مخارج جاری و سرمایه‌ای طبق آین نامه
				۷	تعريف مجوز فروش و برگ فروش
				۸	تفاوت مجوز فروش با برگ فروش
				۹	شناسایی انواع مستندات خروج دارایی ثابت از شرکت
				۱۰	توانایی کنترل مستندات خروج دارایی ثابت از شرکت

مواردی که باعث خروج دارایی ثابت می‌شوند را نام ببرید؟

خروج دارایی ثابت:

پس از تحصیل دارایی ثابت، شرکت‌ها اقدام به استفاده از دارایی می‌کنند و با استفاده از دارایی طی سال‌های متمادی مزایای مورد انتظار از آن برای شرکت محقق می‌گردد، در نهایت شرکت اقدام به کنارگذاری دارایی می‌کند.

خروج اموال از شرکت: اموال به دو شکل اختیاری و اجباری از شرکت خارج می‌شوند.

خروج اختیاری اموال به سه شکل فروش، اهدا و معاوضه انجام می‌پذیرد.

خروج اجباری اموال به دو صورت حوادث غیرمترقبه و واگذاری به حکم قانون صورت می‌گیرد.

فروش دارایی ثابت:

فروش دارایی ثابت در اکثر شرکت‌ها به تصویب بالاترین مقام اجرایی شرکت می‌رسد و مسئولین رده‌های میانی توانایی تصمیم‌گیری در خصوص فروش دارایی ثابت را ندارند.

تجهیزات به شرکت دیگری فروخته می‌شود.

در زمان فروش دارایی ثابت، پس از اخذ مجوز لازم و تکمیل برگ فروش، حسابدار وظیفه دارد ضمن جمع‌آوری کلیه مستندات و مدارک مربوط به فروش دارایی ثابت، به صدور سند حسابداری اقدام نماید.

مراحل ثبت فروش دارایی ثابت:

الف) محاسبه و ثبت هزینه استهلاک از ابتدای سال مالی تا تاریخ فروش

ب) محاسبه مانده استهلاک ابناشته و ارزش دفتری دارایی ثابت تا تاریخ فروش

ج) تشخیص سود یا زیان ناشی از فروش دارایی ثابت

د) صدور سند حسابداری فروش دارایی ثابت

ثبت حسابداری فروش دارایی ثابت:

چنانچه یک قلم دارایی ثابت، قبل از پایان عمر مفید آن به فروش برسد، باید حساب دارایی و استهلاک ابناشته آن در زمان فروش، از دفاتر خارج گردد و براساس وجوده دریافتی یا طلب ایجاد شده از بابت فروش

دارایی ثابت، جهت شناسایی سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت اقدام شود.

صدور سند حسابداری با فرض وجود زیان

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	تعداد ضمائم:	شماره صفحه دفتر روزنامه:	شماره سند:	تاریخ سند:
		موجودی نقد/ سایر حسابهای دریافتی /					
		استهلاک انباشه دارایی ثابت					
		زیان ناشی از فروش دارایی ثابت					
		دارایی ثابت					
		جمع:					
		شرح سند: فروش دارایی ثابت					
		تصویب کننده: تأیید کننده: تنظیم کننده:					

صدور سند حسابداری با فرض وجود سود

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	تعداد ضمائم:	شماره صفحه دفتر روزنامه:	شماره سند:	تاریخ سند:
		موجودی نقد/ سایر حسابهای دریافتی /....					
		استهلاک انباشه دارایی ثابت					
		سود ناشی از فروش دارایی ثابت					
		دارایی ثابت					
		جمع:					
		شرح سند: بابت فروش دارایی ثابت					
		تصویب کننده: تأیید کننده: تنظیم کننده:					

فعالیت

آیا می‌توان تفاوت بین بهای تمام شده دارایی ثابت و قیمت فروش در سال‌های پس از استفاده از آن دارایی را سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت نامید؟